

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет соціології і права
Кафедра соціології

Демографія

Спеціальність 054 Соціологія
Освітньо-професійна програма Врегулювання конфліктів та медіація

Курс	4
Семестр	7

Статус вибіркова дисципліна
Форма навчання Денна та заочна

ECTS	4
Годин	120

Семестровий контроль Іспит
Індивідуальне завдання

Інформація про викладача

ПІБ	Панченко Любов Феліксівна Професор кафедри соціології Доктор педагогічних наук
Профіль викладача	http://www.sociology.kpi.ua/faculty-2
e-mail	lubov.felixovna@gmail.com

Розподіл годин

Форма навчання	Аудиторні заняття (годин)			Семестрова атестація
	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	
Денна	36	18	18	іспит
Заочна	2	2		іспит

**Анотація навчальної
дисципліни**

Соціальна статистика та демографія

Навчальна дисципліна «Демографія» вивчається протягом одного семестру. Навчальна дисципліна належить до циклу професійної підготовки. Статус навчальної дисципліни – вибіркова. Обсяг навчальної дисципліни – 4 кредити ЄКТС.

Навчальна дисципліна спирається на знання студентів з курсу «Математичні та статистичні методи аналізу соціальної інформації», загальної соціології, методології та методів соціологічних досліджень, соціальної статистики

Студенти мають отримати знання та вміння щодо основних статистичних методів аналізу даних демографічної статистики, інтерпретації результатів такого аналізу. У рамках курсу вивчаються сучасні інформаційні технології та засоби візуалізації отриманих даних.

Перелік тем

Розділ I. Демографія

Тема 1. Предмет, завдання і методологічна основа демографії

Тема 2. Історія виникнення і розвиток демографії як науки

Тема 3. Джерела вивчення відтворення населення

Тема 4. Народжуваність як визначальна демографічна категорія

Тема 5. Шлюб та сім'я

Тема 6. Тривалість життя і смертність як демографічні категорії

Тема 7. Міграція населення

Розділ II. Демографічна статистика

Тема 8. Методологічні засади демографічної статистики

Тема 9. Статистичний аналіз чисельності та складу населення

Тема 10. Статистичне вивчення смертності населення

Тема 11. Таблиці смертності.

Тема 12. Статистичне вивчення шлюбності та розлучень

Тема 13. Таблиці шлюбності

Тема 14. Статистичне вивчення народжуваності та плідності

Тема 15. Таблиці плідності

Тема 16. Режим відтворення населення. Моделі населення

Тема 17. Перспективні розрахунки та статистичне спостереження населення

Тема 18. Візуалізація даних демографічної статистики засобами інформаційних технологій

Результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

Демографія

№ з/п	Результати навчання	Контрольні заходи оцінювання	Термін виконання
1	Знання: – сутності понять демографії, методи, їй притаманні, основні напрямки	Усне опитування, тестування, виконання та звіт з	Тиждень 1-18

Соціальна статистика та демографія

	використання математичних та статистичних методів, специфіку та труднощі їх використання для аналізу даних демографічної статистики	робіт комп'ютерного практикуму, іспит	
2	Знання історії виникнення та розвитку демографії як науки	Концептуальна карта, стрічка часу, іспит	Тиждень 1
3	Знання історії та технології проведення переписів, уміння знаходити та аналізувати дані перепису країни та світу	Виконання та звіт з робіт комп'ютерного практикуму, МКР, іспит	Тиждень 2
4	Розуміти сутність поняття народжуваність, проблеми народжуваності, уміти обчислювати показники народжуваності	Виконання та звіт з робіт комп'ютерного практикуму	Тиждень 3
5	Розуміти сутність поняття шлюбність та розлучуваність, проблеми шлюбності, уміти обчислювати показники шлюбності та розлучуваності	Виконання та звіт з робіт комп'ютерного практикуму	Тиждень 4
6	Розуміти сутність тривалості життя та смертності, проблеми смертності в Україні, причини смертності. Уміння будувати частотний розподіл за причинами смертності.	Виконання та звіт з робіт комп'ютерного практикуму	Тиждень 5
7	Розуміти сутність поняття міграції, її види, мотиви, стадії, потоки. Уміння розраховувати коефіцієнти, пов'язані з міграцією та інтерпретувати результати. Уміти обчислювати показники чистої міграції та валової міграції у середовищах Excel, SPSS, R	Виконання та звіт з робіт комп'ютерного практикуму, Тест-Kahoot з основ демографії	Тиждень 6
8	Розуміти методологічні засади демографічної статистики та сутність демографічного переходу в Україні.	МКР	Тиждень 7
9	Уміння побудови структурних та типологічних угруповань населення. Уміння будувати статеві-вікові піраміди засобами Excel, SPSS, R та інтерпретувати їх.	Виконання та звіт з робіт комп'ютерного практикуму, РГР	Тиждень 8
10	Уміти обчислювати та інтерпретувати показники смертності населення, працювати в базі даних смертності	Виконання та звіт з робіт комп'ютерного практикуму, РГР	Тиждень 9
11	Уміння будувати та аналізувати таблиці смертності	Виконання та звіт з робіт комп'ютерного практикуму, РГР	Тиждень 10
12	Уміти обчислювати та інтерпретувати показники шлюбності та розлучуваності населення..	Виконання та звіт з робіт комп'ютерного практикуму, РГР	Тиждень 11

Соціальна статистика та демографія

13	Уміння будувати та аналізувати таблиці шлюбності та припинення шлюбу	Виконання та звіт з робіт комп'ютерного практикуму РГР	Тиждень 12
14	Розуміти сутність народжуваності та плідності. Уміння обчислювати коефіцієнти народжуваності та плідності	Виконання та звіт з робіт комп'ютерного практикуму РГР	Тиждень 13
15	Уміння будувати та аналізувати таблиці плідності.	Виконання та звіт з робіт комп'ютерного практикуму, РГР	Тиждень 14
16	Розуміти сутність процесу відтворення населення. Знати та уміти розраховувати показники відтворення жіночого покоління (сумарний коефіцієнт плідності та чистий сумарний коефіцієнт плідності, бруто-коефіцієнт і нетто-коефіцієнт відтворення). Розуміти тривалість зміни поколінь та демографічні моделі відтворення поколінь..	Виконання та звіт з робіт комп'ютерного практикуму, РГР	Тиждень 15
17	Розуміти сутність та класифікація перспективних розрахунків населення: короткострокові, середньострокові та довгострокові.	Виконання та звіт з робіт комп'ютерного практикуму РГР	Тиждень 16
18	Розуміти сутність демографічних коефіцієнтів та їх класифікації. Уміти обчислювати демографічні коефіцієнтами за допомогою комп'ютерних засобів Уміти візуалізувати дані соціально-демографічної статистики засобами Garmider. Знати можливості пакету demography R для аналізу демографічних даних.	Виконання та звіт з робіт комп'ютерного практикуму, РГР, іспит	Тиждень 17-18

Форми, методи та технології навчання

Навчальні заняття з дисципліни “Демографія” проводяться у формі лекційних, практичних та лабораторних занять. На лекціях викладач знайомить студентів з ключовими поняттями, основними методами, які використовуються для аналізу даних демографічної статистики. Лекції відбуваються в діалоговій формі з використанням мультимедійних презентацій, запитаннями та дискусією. Практичні заняття проходять в комп'ютерному класі, де студенти виконують завдання комп'ютерного практикуму з аналізу даних демографічної статистики в середовищах Excel, SPSS, R, Garminder.

Модульна контрольна робота та розрахункова контрольна робота призначені для оцінювання знань та умінь студентів, обирати методи демографії адекватні задачам, використовувати програмні засоби для аналізу соціально-демографічних даних України, Європи та світу, інтерпретувати отримані результати та надавати звіти.

Соціальна статистика та демографія

В ході вивчення курсу застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які реалізуються наступними методами і технологіями: методи проблемного навчання; особистісно-орієнтовані технології, засновані на активних формах і методах навчання, зокрема кейс-стаді з аналізу даних, перевернуте навчання, змішане навчання; інформаційно-комунікаційні технології, які активізують роботу студентів (мультимедійні презентації для лекційних занять, творчі завдання з використанням сервісів Інтернет, карти знань, Garminder, інфографіка та сторітелінгу).

Навчальні ресурси

1. <http://www.socio-journal.kpi.kiev.ua/> – Вісник КПІ ім. Ігоря Сікорського. Соціологія. Політологія. Право.
2. <http://i-soc.com.ua/journal/content.php> – Соціологія: теорія, методи, маркетинг.
3. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
4. <https://www.coursera.org/> Coursera – Масові відкриті он-лайн курси
5. <https://prometheus.org.ua/>. – Найкращі онлайн -курси України та світу
6. <http://www.ukrstat.gov.ua/> – Державна статистика України
7. www.ec.europa.eu/eurostat – статистична інформація про країни Європейського союзу
8. <https://idss.org.ua/index> – Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи Національної академії наук України
9. www.r-project.org – The R Project for Statistical Computing
10. <https://nsuworks.nova.edu/pcs/about.html> – Peace and Conflict Studies Journal
11. Навчальний посібник «Математичні та статистичні методи аналізу соціологічної інформації»: практикум. К., КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1.	Виконання практичних робіт в комп'ютерному класі + звіт з лаб.	60	3	20	60
2.	Тест-презентація з теми семестру	5	5	1	5
3.	Тест Kahoot з теми семестру	5	5	1	5
4.	Розрахункова графічна робота – кейс з аналізу даних демографічної статистики (РГР)	10	10	1	10
5.	Модульна контрольна робота (МКР)	15	15	1	15
6.	Заохочувальні бали	5	5	1	5
	Всього				100

Семестрова атестація студентів

Соціальна статистика та демографія

Обов'язкова умова допуску до заліку та іспиту		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 60$
2	Модульна контрольна робота (МКР)	$RD \geq 8$

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
$95 \leq RD \leq 100$	Відмінно
$85 \leq RD \leq 94$	Дуже добре
$75 \leq RD \leq 84$	Добре
$65 \leq RD \leq 74$	Задовільно
$60 \leq RD \leq 64$	Достатньо
$RD < 60$	Незадовільно
Невиконання умов допуску	Не допущено

Можливість отримання оцінки «автоматом»: так.

Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, за умови зарахування МКР, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення. Якщо сума балів менша за 60, але МКР зараховано, студент виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі сума балів за виконання МКР та залікову контрольну роботу переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею переведення. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів та має позитивну оцінку за МКР, може отримати екзаменаційну оцінку «автоматом».

Політика навчальної дисципліни

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Участь у конференції / публікація тез	5 балів	За кожний тиждень затримки із поданням звіту з лабор. робіт	-1 бал
Публікація наукової статті	10 балів		

Відвідування занять

Відвідування лекційних, практичних та лабораторних занять є обов'язковим.

Пропущені контрольні заходи оцінювання

Пропущену модульну контрольну роботу можна написати повторно, але до моменту проставлення проміжної атестації з урахуванням часу, необхідного викладачу для перевірки роботи.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Для оскарження контрольних заходів студент має подати заяву, у якій має бути вказана причина оскарження, наведені факти упередженості викладача. Викладач повинен обговорити дану заяву зі студентом особисто на консультації. В разі відсутності порозуміння щодо результату контрольного заходу, формується комісія з викладачів кафедри, яка оцінює процедуру проведення контрольного заходу та претензії студента. Комісія може вирішити провести контрольний захід повторно, або відхилити заяву. Рішення комісії є остаточним та оскарженню не підлягає.

Календарний рубіжний контроль

На першій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 20 і більше балів.

На другій проміжній атестації студент отримує «зараховано», якщо його поточний рейтинг на час атестації складає 40 і більше балів. У випадку, якщо цей показник не відповідає вимогам, виставляється «не атестований».

Відпрацювання «не атестації» здійснюється на консультаціях з викладачем шляхом усної відповіді на питання не засвоєного студентом матеріалу та демонстрації виконаних практичних робіт.

Критерій		Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації		Тиждень 8	Тиждень 14
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг	≥ 20 балів	≥ 40 балів
	...	+	+

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Матриця відповідності результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

ПВ2 Демографія			
Результати навчання		Методи навчання	Форми оцінювання
ЗН2	Знання основ науково-дослідницької діяльності, методів, методології, процедур та професійно-етичних стандартів проведення соціологічних досліджень	Частково-пошуковий, дослідницький, імітаційний	Усне та письмове опитування, тестування, МКР, іспит
ЗН6	Знання характеристик проектної діяльності, способів комп'ютерної обробки результатів соціологічного проекту, способів презентації матеріалу в медіа	Наочно-ілюстративний, частково-пошуковий, дослідницький, комп'ютерне моделювання	Усне та письмове опитування, тестування, звіт з лабораторних робіт, МКР, РГР, залік, іспит
УМ2	Уміння проводити і організувати (самостійно і з командою) соціологічні дослідження в різних сферах соціального життя	Дослідницький, Імітаційні методи	Усна відповідь, тестування, презентація групових проектів, кейсів, МКР
УМ3	Уміння використовувати комп'ютерне програмне забезпечення із обробки та аналізу отриманої інформації в професійній діяльності	частково-пошуковий, наочно-ілюстративний, дослідницький, комп'ютерне моделювання	Звіти з лабораторних робіт, презентація міні-проектів, кейси з аналізу даних, МКР, РГР, залік, іспит
УМ4	Ставити цілі проектної діяльності, реалізувати навички комунікації з учасниками проекту	Дослідницький, Метод проектів	Усна відповідь, тестування, презентація проектів, кейсів, МКР
УМ5	Уміння використовувати методи роботи з базами даних статистичної інформації	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький	Звіти з лабораторних робіт, МКР, РГР, іспит
УМ6	Використовувати сучасні методи збору і обробки емпіричної соціологічної інформації	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький, комп'ютерне	Тестування, звіти з лабор. робіт, кейси з аналізу даних, МКР, РГР, іспит

Соціальна статистика та демографія

		моделювання	
УМ7	Володіти методиками представлення і захисту своїх дослідницьких результатів	Дослідницький, дискусії	МКР, РГР, іспит, реєр-оцінювання
УМ8	Аналізувати соціальні процеси, вивчати громадську думку, критично оцінювати інформацію	Проблемний, частково-пошуковий, дослідницький, комп'ютерне моделювання, метод візуалізації	Тестування, звіти з лабор. робіт, кейси з аналізу даних, інфографіка, портфолію, МКР, РГР, іспит